

Foro Territorio Rural Resiliente

SANTIAGO DE COMPOSTELA 28/05/26

Mesa 1

Ordenación de usos e instrumentos de planificación rural
Documento de partida

Coordina: Laboratorio do Territorio - USC

ORGANIZA

Fundación
Juana de Vega

USC LABORATE
LABORATORIO DO TERRITORIO

COLABORA

FUNDACIÓN
ROBERTO RIVAS

COLEXIO
PROFESIONAL
DE XORNALISTAS
DE GALICIA

Fundación RIA
Rede de Innovación Arousa

Autora: Inés Santé Riveira

Contido

1.	Introdución	3
2.	Antecedentes	3
2.1	Desenvolvemento da ordenación do territorio.....	4
2.2	Regulación dos usos agroforestais.....	5
3.	Situación actual.....	7
4.	Boas prácticas.....	10
5.	Retos	11
6.	Preguntas para a mesa	12

1. Introducción

Esta mesa de traballo enmárcase no proceso de organización Foro Territorio Rural Resiliente, o cal ten como obxectivo contribuír a un territorio rural máis activo, resiliente ao lume e preparado para afrontar os retos económicos, demográficos, climáticos e ambientais, a través da mellora da ordenación e xestión territorial.

Na mesa “Ordenación de usos en instrumentos de planificación rural” reflexionárase sobre a importancia e a necesidade da planificación dos usos do territorio rural, abordando a situación actual, analizando a problemática existentes, os enfoques e ferramentas dispoñibles para abordala, así como as súas principais eivas e, especialmente, os camiños para melloralos co fin de avanzar cara a un territorio activo e resiliente.

O traballo da mesa culminará coa elaboración dunhas conclusións e proposta de accións clave, que servirán como base para o Foro Territorio Rural Resiliente, evento que terá lugar o 28 de maio de 2026, en Santiago de Compostela..

2. Antecedentes

A ordenación do territorio en Galicia ten percorrido un camiño lento e difícil, no que aínda queda moito por facer e cuxas carencias afectan moi especialmente ao medio rural. A especial complexidade do territorio galego agrava os problemas económicos e ambientais derivados da ausencia de planificación e, ao mesmo tempo, dificulta a xa de por si ardua tarefa de elaborar e tramitar os instrumentos de ordenación territorial.

Para entender a situación actual do territorio rural galego é necesario ter en conta que ata as décadas dos anos 50 e 60 estaba aproveitado ao máximo para satisfacer as necesidades básicas da poboación e, polo tanto, existía unha ordenación do territorio, derivada da práctica, pero ao mesmo tempo eficiente. A partir desa época prodúcese un cambio substancial na forma de aproveitamento do territorio debido á perda de poboación no rural, que se move ás cidades, e á especialización produtiva dos sectores agropecuario e forestal; isto provoca un crecemento urbano, en moitos casos espontáneo e non planificado nin organizado, pero tamén a desarticulación do espazo agrario, dando lugar a unha mestura desordenada de usos agroforestais, terreos abandonados, construcións, infraestruturas, etc. A este feito tamén contribuíu unha estrutura da propiedade da terra que, se ben se adaptaba ao antigo modelo agrario e demográfico, non se transformou o suficiente como para adecuarse ás novas formas de uso do territorio. Esta desestruturación do territorio rural e a inexistencia dunha ordenación de usos agroforestais

incrementa os custes e reduce o rendemento das actividades agrarias, pero ademais é a causa de importantes problemas ambientais, entre os que destaca a vulnerabilidade aos incendios.

Por outra parte, a ordenación do territorio tampouco ten feito fronte ao crecente desequilibrio territorial que sofre Galicia, caracterizado por unha concentración da poboación e a actividade económica nunha proporción cada vez menor do territorio, fundamentalmente no eixo atlántico, coa conseguinte marxinalización de amplas áreas rurais. Este proceso, xunto á extraordinaria dispersión dos asentamentos de poboación, incrementa considerablemente o coste per cápita na prestación de servizos á poboación, o que provoca á súa vez unha dotación de servizos comparativamente inferior que dificulta a fixación de poboación, de xeito que o problema se retroalimenta e xera un ciclo difícil de romper. Este desequilibrio leva á infrautilización de activos territoriais con elevado potencial económico e ao abandono das terras, o que redunda nunha perda global de competitividade de toda a rexión e aumenta o risco de incendios forestais.

2.1 Desenvolvemento da ordenación do territorio

A Constitución Española, e o Estatuto de Autonomía de Galicia en 1981, asignan á Comunidade Autónoma galega a competencia exclusiva en materia de ordenación do territorio e do litoral, urbanismo e vivenda. Sen embargo, tiveron que pasar catorce anos para que se regulase legalmente esta competencia coa aprobación no ano 1995 da primeira lei de ordenación del territorio de Galicia, e outros dezaseis anos para a aprobación das Directrices de ordenación do territorio en 2011.

As Directrices de ordenación do territorio prestan unha escasa atención ao medio rural, tanto no que se refire aos núcleos de poboación rurais como aos terreos agroforestais. No primeiro caso, as directrices limítanse a identificar 26 nodos para o equilibrio do territorio e 45 núcleos interiores vinculados ao patrimonio rural, sen establecer ningún criterio de planificación, organización ou xerarquización para os miles de asentamentos restantes. O resto do territorio rural é clasificado en tres tipos de espazos rurais: integrados, que se corresponden coas zonas máis próximas ás áreas urbanas; intermedios, situados en espazos relativamente distantes dos centros urbanos e; periféricos, correspondentes a áreas de montaña apartadas das zonas máis poboadas. Esta clasificación pon de manifesto a visión urbana ou urbanística coa que tradicionalmente se ten planificado o territorio rural galego, xa que a propia calificación dos espazos rurais faise única e exclusivamente en función da súa distancia ás áreas urbanas, ignorando completamente as características propias e diferenciadoras dos espazos rurais e a súas potencialidades. Sen embargo, entre as determinacións normativas incluídas nas Directrices para o “desenvolvemento das actividades produtivas no medio rural” xa se menciona a necesidade de cartografar as zonas

do territorio de maior aptitude agrogandeira e forestal e a integración desta zonificación nun Plan de ordenación do medio físico, que definiría áreas territoriais con idoneidade actual e potencial para a explotación agrícola, gandeira ou forestal.

Actualmente está vixente a *Lei 1/2021, do 8 de xaneiro, de ordenación do territorio de Galicia*, aínda que desde a súa aprobación non se ten iniciado a tramitación de ningún instrumento de ordenación do territorio que non sexa sectorial (agás un plan territorial especial).

Como consecuencia da falta de aplicación dos instrumentos de ordenación do territorio, a planificación do territorio rural galego ten quedado reducida á planificación urbanística. O ámbito de actuación municipal -ou inferior- dos plans urbanísticos ten provocado unha planificación fragmentada, a escala local, do territorio, cunha evidente falta de visión global e espacial integradora. Se ben a escala urbana isto pode non ser un gran problema, cando se analiza a ordenación do territorio rural póñense de manifesto graves consecuencias.

A redución da ordenación territorial á planificación urbanística ten limitado a planificación dos terreos rurais á categorización do solo rústico efectuada nos Plans Xerais de Ordenación Municipal. A *Lei 2/2016, do 10 de febreiro, do solo de Galicia* contempla a clasificación do solo rústico de especial protección en oito categorías que inclúen o solo rústico de protección agropecuaria, de protección forestal, de protección de espazos naturais e demais categorías derivadas de afeccións sectoriais, previndo para o caso dos solos de especial protección agropecuaria e forestal un catálogo oficial no que se delimiten os terreos de alta produtividade agropecuaria ou forestal. O propósito desta categorización do solo rústico é exclusivamente urbanístico, é dicir, o seu único fin é regular os usos construtivos nos diferentes tipos de solo rústico a través da normativa do plan urbanístico ou subsidiariamente da lei do solo ou o Plan básico autonómico. O planeamento urbanístico non regula os usos agrícolas, gandeiros ou forestais que poden desenvolverse en cada unha destas categorías de solo nin as condicións nas que poden facelo. Sen embargo, indirectamente, esta categorización urbanística do solo rústico si ten incidencia na regulación dos usos agroforestais a través da aplicación da *Lei 7/2012, do 28 de xuño, de montes de Galicia*, da *Lei 11/2021, do 14 de maio, de recuperación da terra agraria de Galicia* e da *Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental*.

2.2 Regulación dos usos agroforestais

A Lei de montes fai referencia á categorización urbanística do solo rústico ao establecer, dentro da definición de monte, que non teñen a consideración de monte ou terreo forestal os terreos rústicos de especial protección agropecuaria. Como consecuencia, a regulación dos usos forestais si está

condicionada pola categorización do solo rústico establecida na lexislación e os plans urbanísticos. Unha consecuencia adicional desta clasificación dos terreos forestais en función da categorización urbanística é a aplicación da Lei de avaliación ambiental no relativo ás repoboacións forestais con especies alóctonas e as talas forestais para cambiar o “tipo de funcionalidade ou uso do solo”.

Esta regulación do desenvolvemento das actividades agroforestais a través da aplicación entrelazada de varias leis está condicionada pola recente modificación, a través da *Lei 10/2023, do 28 de decembro, de medidas fiscais e administrativas*, da Lei do solo de Galicia, que deixa sen efecto a categorización do solo rústico dos plans urbanísticos non adaptados a esta lei. O feito de que na actualidade tan só 20 dos 313 concellos galegos teñen un plan urbanístico adaptado á Lei do solo, unido a que nestes plans a delimitación do solo rústico de protección agropecuaria e forestal é escasa, fai que na práctica non exista unha delimitación espacial dos terreos agropecuarios e gandeiros máis alá das zonas de concentración parcelaria e monte veciñal. Como consecuencia, na maior parte do solo rústico é de aplicación a disposición transitoria primeira da Lei de recuperación da terra agraria de Galicia, que establece que no solo rústico que non sexa de protección agropecuaria ou forestal se manterá o seu uso actual ata que se aproben os catálogos oficiais.

Máis recentemente, a *Lei 5/2025, do 23 de decembro, de medidas fiscais e administrativas* deixa sen efecto todo o anterior para o caso de terreos con especies forestais frondosas do anexo I da Lei de montes que cumpran certas condicións e que pasan a ser clasificadas directamente como solo forestal.

Outra regulación particular é a coñecida como “moratoria do eucalipto”, incorporada na disposición transitoria novena da Lei de recuperación en 2021, que establecía que as novas repoboacións con eucalipto, fóra de lugares nos que o eucalipto era a especie dominante, só estarían permitidas se estaban previstas en instrumentos de ordenación forestal previos ou en lugar doutras repoboacións de eucaliptos xa existentes noutros lugares e que foran reconvertidas a outras especies. Esta disposición respondía ao Plan Forestal de Galicia, que na definición do “*modelo de monte*” de Galicia establece como obxectivo “*unha superficie de eucalipto equilibrada cun control adecuado sobre a súa evolución e xestionada activamente*” e cunha superficie total que diminúa “*ata un 5% da superficie actual*” en 2040. Tamén incorporaba parte das recomendacións do Ditame da comisión parlamentaria que estudou os incendios de 2017, que dedica un apartado específico á ordenación do eucalipto, no que se recomendan, entre outras medidas: “*incorporar á normativa a prohibición de plantación de eucaliptos en plantacións previas de piñeiro, en función dos plans de ordenación por distrito forestal*” ou “*establecer límites á proporción de eucaliptos no conxunto das novas plantacións nos plans de ordenación dos distritos forestais, de xeito que se garanta a existencia de*

masas pluriespecíficas. Estas limitacións permiten preservar zonas do territorio e dificultan a expansión excesiva do eucalipto”. Recentemente esta moratoria foi prorrogada ata 2030, pero incorporando varias excepcións que abren á porta a novas plantacións de eucalipto, especialmente en parcelas con masas de piñeiro afectadas pola banda marrón.

3. Situación actual

Do descrito no apartado anterior dedúcese que a ordenación dos usos agropecuarios e forestais materialízase na práctica mediante un intrincado marco lexislativo, en moitas ocasións difícil de entender non só para o cidadán senón incluso para os técnicos responsables da súa aplicación. A isto engádese a continúa modificación destas leis, frecuentemente a través da lei de medidas, que incrementa se cabe a complexidade da regulación e crea, se non inseguridade, si inestabilidade xurídica.

Fronte a esta situación, os datos sobre a utilización do territorio galego, a evolución dos usos do solo e as necesidades da poboación, amosan a urxente necesidade da ordenación dos usos agroforestais. Quizais o dato máis revelador, aínda que a cifra varía atendendo á fonte de información, é a perda de Superficie Agraria Útil (SAU), que amosa unha tendencia continua de diminución en todas as estatísticas e apenas acada o 20% do territorio galego. Ademais, ao contrario do que pode ser a crenza xeral da poboación, a proporción dos terreos de boa capacidade produtiva agraria en Galicia é baixa. Segundo o *Mapa de Capacidade Produtiva dos Solos de Galicia* de Díaz-Fierros e Gil Sotres, tan só o 35,6% do solo galego posúe condicións favorables para producir cultivos ou prados. Esta escaseza de solo produtivo vese agravada na actualidade pola ocupación de parte destes terreos con usos non agrogandeiros. Pola contra, pouco máis da metade da SAU (58%) se localiza nas tres zonas de maior aptitude e só arredor do 10% nas terras de maior produtividade. Estes datos, extraídos do informe *Estimación do impacto na economía galega da posta en valor das terras abandonadas aptas para cultivos e prados* da Xunta de Galicia, confirman a desestruturación e desorganización da localización dos usos agrogandeiros e forestais, que non se corresponde cos terreos máis axeitados para cada un deles, coa consecuente perda de potencial produtivo. Se ben este feito xa pode considerarse por si só unha debilidade do territorio, as posibles dúbidas esvaécense ao confrontalo cos datos de necesidades alimentarias da poboación galega. Segundo os cálculos de Loureiro (2023)¹, que toman como referencia os datos de consumo

---

¹ Loureiro, X. (2023). *Escenarios futuros de seguridade alimentaria en Galicia nun contexto de cambio ambiental* [Tese de doutoramento, Universidade de Santiago de Compostela]. <https://minerva.usc.es/xmlui/handle/10347/32407>

alimentario e poboación do IGE para o ano 2021, a SAU actual de Galicia non tería a capacidade produtiva necesaria para cubrir o consumo alimentario da poboación galega. As necesidades de SAU, incluíndo o desperdicio e as perdas alimentarias, ascenderían ata o 230% da SAU actual, requiríndose entre 600.000 e 900.000 ha adicionais ás existentes.

A necesidade de abordar a ordenación territorial foi a primeira das reivindicacións de numerosos profesores e expertos das tres universidades galegas no manifesto “*Por unha nova política para o rural galego*” (<https://manifestoruralgalego.wordpress.com/>) asinado a raíz dos incendios de 2017.

Esta reivindicación coincide coas conclusións do Ditame da comisión especial do Parlamento de Galicia que estudou esta vaga de incendios (<https://www.es.parlamentodegalicia.es/sitios/web/BibliotecaBoletinsOficiais/B100346.pdf>), no cal se incluíron 123 recomendacións das cales 22 se refiren especificamente á necesidade de ordenación dos usos agrarios, á mellora do coñecemento da propiedade e ao fomento da mobilidade das terras produtivas. Estas recomendacións elaboráronse a partir das propostas dos diferentes expertos do ámbito académico, institucional e profesional que participaron na comisión e que identificaron como unha das principais necesidades a ordenación dos usos do territorio rural.

En concreto, a recomendación 62 deste ditame propón:

“Realizar unha planificación integral do territorio rural e dos usos do solo rural. A planificación dos usos agroforestais debe realizarse de forma conxunta sobre a base da aptitude do territorio para eles. Esta planificación debe ter en conta os requirimentos dos distintos usos, a aptitude do territorio para cada un deles e a integración conxunta de todos os usos. A planificación dos usos agrícolas, gandeiros e forestais debe realizarse de forma simultánea, xa que son usos que compiten polas mesmas localizacións, polo que deben ordenarse de xeito que se optimice o beneficio non só económico senón que tamén ambiental e social dun xeito global”.

A esta débese engadir a recomendación 63, que propón que a Consellería do Medio Rural se inclúa entre os órganos de consulta na avaliación ambiental estratéxica das figuras de planeamento urbanístico. Finalmente, na recomendación 64 concrétese que o Catálogo de terreos de alta produtividade agropecuaria e forestal regulado pola Lei 2/2016 do solo de Galicia, deberá aprobarse antes de que finalice o ano 2020 e a recomendación 69 suxire que a ordenación integral dos usos no medio rural deberá coordinarse coas actuación de xestión das terras.

En resumo, a ordenación dos usos agropecuarios e forestais ten sido identificada por numerosos profesionais e expertos de sector como indispensable para proporcionar seguridade xurídica e incrementar a eficiencia e rendibilidade no desenvolvemento destas actividades, así como para

permitir un territorio xestionado de forma activa e resiliente aos lumes. A isto hai que engadir a necesidade de garantir a soberanía alimentaria, que require necesariamente a protección da capacidade produtiva da terra para a súa posterior posta en produción, o cal, á súa vez, só se pode acadar a través da ordenación do territorio.

Co obxectivo de proporcionar un instrumento de ordenación territorial específico para a ordenación dos usos agropecuarios e forestais e de dar seguridade xurídica ao desenvolvemento destas actividades, a Lei de recuperación da terra agraria introduce e regula a figura do *Catálogo de solos agropecuarios e forestais*.

No preámbulo desta lei recoñécese a necesidade e urxencia de levar a cabo unha axeitada ordenación de usos nos solos agrarios, a través dunha zonificación do uso agrícola, gandeiro e forestal que evite a desestruturación da paisaxe, pero tamén a súa homoxeneización e a continuidade de masas arbóreas que incrementen o risco de incendios. Identifícanse como un reto para a ordenación e xestión do territorio rural galego as dificultades xeradas pola complexidade da estrutura da propiedade, as dinámicas de cambios de uso do solo e a situación da propiedade da terra, que ten dado lugar á desestruturación dos usos agroforestais e á súa localización en terreos que non sempre son os óptimos para eses usos.

Para facer fronte a estes retos propónse a figura do Catálogo de solos agropecuarios e forestais, cuxo nome ten a súa orixe no artigo 34 da Lei do solo ao referirse a un hipotético catálogo oficial para a delimitación do solo rústico de protección agropecuaria e do solo rústico de protección forestal. A pesar de que o nome de catálogo evoca, en principio, a un inventario ou rexistro, na Lei de recuperación configúrase como un verdadeiro instrumento de ordenación territorial ao definirse como “o instrumento marco para a ordenación e xestión do desenvolvemento dos usos destes solos sobre o territorio galego”. A lei regula o “*Catálogo de solos agropecuarios e forestais de Galicia*” para todo o territorio galego pero tamén contempla a figura dos catálogos parciais cun dobre obxectivo: desenvolver con maior grado de detalle o catálogo de Galicia para un determinado ámbito territorial, ou ben, anticiparse á aprobación do catálogo de Galicia nun territorio específico.

Este catálogo debe clasificar a totalidade dos terreos agroforestais en agropecuarios ou forestais, procurando unha distribución idónea dos usos agrogandeiros e forestais no territorio galego e favorecendo o desenvolvemento destes usos fronte ao abandono da terra, co obxectivo de garantir unha superficie agraria útil próxima á media nacional ou europea. Dentro dos terreos clasificados como agropecuarios o catálogo deberá identificar os solos rústicos de alta produtividade agropecuaria, do mesmo xeito que nos terreos clasificados como forestais se deberán delimitar os solos de especial produtividade forestal. Unicamente os solos identificados como de alta

produtividade agropecuaria ou forestal adquirirán a categoría de solo rústico de especial protección agropecuaria ou de solo rústico de especial protección forestal respectivamente, segundo o disposto no artigo 34.3 da Lei do solo. Sen embargo, o resto de terreos agropecuarios e forestais tamén terán a consideración de terreo de uso agropecuario ou de terreo de uso forestal, respectivamente, na aplicación de calquera normativa sectorial ou ambiental, e non será aplicable por tanto un procedemento de cambio de uso. Isto significa que un terreo clasificado no catálogo como agropecuario -aínda que non sexa identificado de alta produtividade agropecuaria e polo tanto non adquiera a categoría urbanística de solo rústico de especial protección agropecuaria- será considerado como de uso agropecuario, independentemente da cobertura do solo que presente - que podería ser incluso unha cobertura arbórea- a efectos de calquera outra normativa, especialmente no caso da avaliación ambiental de cambios de uso.

Por outra parte, o catálogo debe incluír “a regulación dos usos permitidos, prohibidos e autorizables correspondente aos terreos agropecuarios e forestais”, a semellanza da regulación de usos que inclúen os plans urbanísticos, pero co obxectivo de regular os usos agrícolas, gandeiros ou forestais que poden levarse a cabo tanto nos terreos agropecuarios como nos forestais. Ao igual que sucede co planeamento urbanístico, estas normas e criterios para a regulación dos usos dos terreos agropecuarios e forestais debe publicarse no Diario Oficial de Galicia..

4. Boas prácticas

O País Vasco conta desde o ano 2014 cun *Plan Territorial Sectorial Agroforestal do País Vasco*. Neste plan pártese do recoñecemento da inexistencia de plans territoriais, municipais ou supramunicipais que aborden as necesidades de protección e ordenación do espazo rural desde criterios rurais para establecer unha ordenación territorial enfocada a asegurar a viabilidade dun espazo rural pluriactivo e multifuncional. O plan inclúe unha cartografía coa planificación espacial dos diferentes usos agrícolas, gandeiros e forestais, así como unhas normas de ordenación asociadas a cada unha deles. Regula non só os usos agrarios senón tamén os usos construtivos que se poden desenvolver en cada unha das zonas agrarias.

En Cataluña, a *Lei 3/2019, do 17 de xuño, dos espazos agrarios* regula o *Plan Territorial Sectorial Agrario de Cataluña* e os *Plans Territoriais Sectoriais Agrarios Específicos*, que, entre outras funcións, deben identificar os espazos de alto valor agrario (definidos xa polos plans territoriais sectoriais) que se considere necesario preservar en función de determinados criterios, entre eles, “a función de creación de mosaico agroforestal para a prevención de incendios forestais”. Este plan atópase en fase de desenvolvemento técnico e participación cidadá a través dos plans específicos do Priorat e do Penedés, que actúan como proxectos piloto para estandarizar a metodoloxía do plan

sectorial. O proceso participativo de ámbolos dous plans iniciouse en 2025 e xa se ten publicado o informe resultante deste proceso para o plan do Priorat.

Os Plans Rexionais de Ámbito Territorial de Castilla y León delimitan cartograficamente os usos dos solos agrogandeiros e forestais, establecen os obxectivos do sistema territorial para cada un deles e regulan os usos compatibles e incompatibles en cada caso.

En Galicia téñense aprobado os primeiros Catálogos parciais de solos agropecuarios e forestais ao abeiro de instrumentos de recuperación de terras como os polígonos agroforestais. En concreto, poden destacarse pola súa extensión os catálogos dos polígonos agroforestais de Remuíño (A Arnoia; <https://agader.xunta.gal/gl/recuperacion-de-terras/poligonos-agroforestais/remuino>), aprobado dentro do proxecto do polígono, e o de Curtis, que pasou a fase de exposición pública (<https://agader.xunta.gal/gl/recuperacion-de-terras/poligonos-agroforestais/curtis>). A análise do catálogo de Arnoia demostra a súa contribución ao incremento da eficiencia e viabilidade económica das actividades agrogandeiras e forestais, á redución do risco de incendio e á mellora do valor ambiental do territorio (<https://revistas.usc.gal/index.php/rge/article/view/10757/15010>).

5. Retos

O exposto nos apartados anteriores demostra as carencias da actual regulación dos usos dos terreos agroforestais en Galicia e, consecuentemente, a necesidade de adoptar medidas para acadar unha ordenación dos usos agroforestais que permita afrontar os seguintes retos:

- Dotar a Galicia dunha ordenación dos usos agroforestais que **evite conflitos e relacións de competencias entre eles**, garantindo simultaneamente os **obxectivos de produtividade e eficiencia económica cos de sostibilidade ambiental e resiliencia** ante os incendios forestais e outros riscos ambientais.
- Acadar unha planificación do solo rústico que garanta a **localización** dos usos agrícolas, gandeiros e forestais **nos terreos máis acaídos** para os mesmos, co fin de asegurar a produtividade a longo prazo, a eficiencia económica, a protección dos recursos naturais, a redución dos riscos naturais, a sostibilidade ambiental e a protección da paisaxe.
- **Garantir a soberanía alimentaria** da rexión mediante a protección das terras de maior aptitude produtiva para a produción agroalimentaria.
- Realizar unha **ordenación** dos usos agroforestais **adaptada ás necesidades e características singulares de cada ámbito territorial** a través de instrumentos de ordenación territorial específicos, que inclúan a análise e diagnóstico de cada territorio como base para a proposta de ordenación.
- Dotar de **seguridade xurídica** o desenvolvemento das actividades agroforestais, así como **mellorar a transparencia e facilitar a xestión** da súa regulación.

6. Preguntas para a mesa

Bloque 1. Criterios para a ordenación de usos

- Con que criterios deben ordenarse os usos agropecuarios e forestais? Cales deles deben priorizarse (aptitude ou capacidade produtiva, demanda alimentaria, servizos ecosistémicos, prevención de incendios...)
- Que análise ou procedementos deben aplicarse?

Bloque 2. Instrumentos de planificación

- Que instrumentos ou combinación de instrumentos son os acaídos? A que escala deben aplicarse (rexional, comarcal, municipal, supramunicipal...)
- Como se poden mellorar? Como poden asegurar a planificación integral dos usos agroforestais?

Bloque 3. Marco normativo e seguridade xurídica

- Que eivas ou contradicións se detectan no actual marco normativo que dificulten unha ordenación eficaz dos usos agroforestais? Que cambios normativos ou melloras nos procedementos serían necesarios para dotar de maior seguridade xurídica e axilidade á regulación?
- Como se podería mellorar a coordinación entre normativa urbanística, agropecuaria, forestal e ambiental?

Bloque 4. Implementación e aplicación práctica

- Que desenvolvementos ou experiencias positivas deberían reforzarse ou escalarse?
- Que prácticas deberían evitarse?

Foro Territorio Rural Resiliente

SANTIAGO DE COMPOSTELA 28/05/26

ORGANIZA

Fundación
Juana de Vega

USC LABORATE
LABORATORIO DO TERRITORIO

COLABORA

FUNDACIÓN

ROBERTO RIVAS

COLEXIO
PROFESIONAL
DE XORNALISTAS
DE GALICIA

Fundación RIA
Rede de Innovación Arousa